

Otvorený list poslancom mestského zastupiteľstva v Martine (november 2016)

Vážení členovia poslaneckého zboru,

program novembrového zasadnutia mestského zastupiteľstva obsahuje hneď niekoľko bodov, ktoré z pohľadu ochrany verejného záujmu, otvorenosti a transparentnosti vnášajú závažné otázky ohľadom spôsobu, akým sa k jeho príprave a priebehu postavilo mesto Martin.

Na začiatok by som si však dovoľil doplniť niekoľko informácií k aktuálne zverejnenému rebríčku otvorenosti slovenských samospráv organizáciou Transparency International Slovensko (ďalej TIS). Z textu zverejnenom na webovej stránke mesta Martin (<http://www.martin.sk/martin%2Dopat%2Dmedzi%2Dvitezmi/d-51255/p1=1048>) sa síce dozvedáme, že mesto Martin v porovnaní so 100 najväčšími samosprávami skončilo na druhom mieste, ostatné informácie sú však limitované len na, čo by sa dalo mierne pomenovať, ako veľmi zhovievané a seba pochvalné vyjadrenia. Transparency International Slovensko v oficiálnej tlačovej správe (<http://www.transparency.sk/sk/najtransparentnejším-slovenským-mestom-je-vranov-nad-toplou/>) k tomuto hodnoteniu okrem iného uvádza: *“Meranie transparentnosti považujeme za veľmi účinný nástroj na ceste ku kvalitnejšej verejnej kontrole, ktorá môže výrazne zúžiť priestor pre korupčné a klientelistické správanie. Rebríček však nemeria samotnú korupciu, ale iba otvorenosť zverejňovania a nastavené pravidlá. V žiadnom prípade sa tak lepšie hodnotené mesto nedá automaticky označiť za nekorupčné, a naopak.”*

A prečo by práve táto pasáž mala zaujímať poslancov, či občanov mesta Martin? Ešte pred zverejnením výsledkov hodnotenia priamo počas oficiálneho programu tlačovej konferencie predstavitelia TIS upozornili prítomné médiá na túto časť tlačovej správy a ako príklad, nie však pozitívny, uviedli mesto Martin a jeho primátora Andreja Hrnčiara. Priamo počas tlačovej konferencie sa spomínala doposiaľ jasne nevysvetlená kauza podozrivo lacného predaja mestských pozemkov firme, ktorú spoluvlastní primátor Andrej Hrnčiar. Myslíte si, že to bola iba náhoda? A prečo o tom neinformuje text na stránke mesta? Myslíte, že tento verejný priestor platený z verejných zdrojov je dostatočne objektívny a vyvážený?

V prípade ďalších otázok k tejto téme si dovoľím odporúčať kontaktovať priamo niektorého zo zamestnancov TIS, ktorí majú hodnotenie samospráv na starosti, alebo priamo riaditeľa tejto organizácie. Ich mená a kontaktné informácie sú súčasťou tlačovej správy, prípadne ich webovej stránky.

Štvrtým bodom programu novembrového zastupiteľstva je voľba hlavného kontrolóra. V materiáloch zverejnených k novembrovému zasadnutiu chýbajú akékoľvek ďalšie informácie o kandidátoch na túto veľmi dôležitú funkciu. Nie je tam zverejnený ani len ich menný zoznam, či ďalšie informácie ohľadom ich profesného životopisu, získaného vzdelania, či praxe. V meste, ktoré sa hlási k transparentnosti, by sa patrilo okrem poskytnutia takýchto základných informácií verejnosti, poskytnúť občanom a médiám aj možnosť osobného stretnutia s kandidátmi. S možnosťou kladenia otázok formou takzvaného verejného vypočutia, počas ktorého by dostali aj kandidáti na post hlavného kontrolóra možnosť predstaviť svoju víziu, ktorú by v prípade svojho zvolenia chceli naplniť. Mesto Martin bez akéhokoľvek vysvetľovania či informovania aspoň základných údajov o kandidátoch, porušilo aj vlastné pravidlá o zverejňovaní materiálov zasadnutí zastupiteľstva. Podľa nich malo zverejniť materiály k tomuto bodu rovnako ako to urobilo k ostatným bodom programu zastupiteľstva. Prečo to neurobilo práve v tomto prípade? Prečo z materiálov, ktoré majú k novembrovému zastupiteľstvu k dispozícii poslanci vo verzii pre verejnosť vypadli práve materiály k voľbe hlavného kontrolóra? Práve pri voľbe hlavného kontrolóra, ktorý ma pozerieť na prsty nielen vedeniu mesta, ale aj mestskému úradu a mestským organizáciám? Na mieste je potom otázka, prečo mesto Martin informácie ohľadom voľby hlavného kontrolóra tají? Je to verejný záujem?

V bode číslo jedenásť sa má rozhodovať o ďalšom osude mestskej krytej plavárne a letného kúpaliska, ktoré sú majetkom mesta. Zásady otvoreného a transparentného nakladania s verejným majetkom odporúčajú, aby samosprávy pri predaji alebo prenájme majetku organizovali verejné súťaže. Navonok sa mesto Martin a jeho predstavitelia síce hlásia k princípom transparentnosti, v praxi však aj v tomto prípade ukazujú opak. Mesto Martin nezorganizovalo žiadnu verejnú súťaž a nedalo ostatným prípadným záujemcom možnosť vo férovej, otvorenej a transparentnej súťaži zabojsovať o veľmi zaujímavú zmluvu. Osobne poznám minimálne ďalších dvoch záujemcov, ktorí prejavili záujem o prevádzku mestskej plavárne a kúpaliska v hodnote niekoľkých stotisíc eur za 125 eur mesačne a ktorí majú v oblasti správy športových zariadení a podujatí mnohoročné skúsenosti. Je zarážajúce, že mesto, ktoré sa hlási k princípom transparentnosti im a ani ďalším takúto možnosť neposkytlo. Dokonca neexistuje ani žiaden materiál, v ktorom by takto netransparentne dopredu vybratý nájomca prezentoval ďalšiu stratégiu či ciele nakladania so zvereným verejným majetkom, víziu služieb občanom mesta. Ani argument, že by zo strany mesta bola potrebná investícia 300 tisíc eur neobstoí a nijako nevysvetľuje a neospravedňuje fakt, že v tomto okamihu nikto nevie vylúčiť možnosť, že by sa našiel iný prevádzkovateľ, ktorý by takúto investíciu bol ochotný realizovať, či odkúpiť za zostatkovú hodnotu technológie vo vlastníctve súčasného nájomcu. Celá situácia je o to väčším paradoxom aj preto, že roky vedenie mesta vyzývalo súčasného nájomcu, aby odstúpil od končiacej zmluvy, ktorú vedenie mesta verejne vyhlasovalo za nevýhodnú a netransparentnú. Nepochopiteľne, sa vedenie mesta rozhodlo zopakovať krok, ktorý predtým verejne, dôrazne a opakovane roky kritizovalo a vytýkalo iným. Aj napriek tomu, že sťažnosti na kvalitu služieb súčasného nájomcu plavárne a kúpaliska boli zo strany bežných občanov, ale i športových klubov takmer na dennom poriadku, sa mu mesto Martin podľa zverejneného materiálu rozhodlo predĺžiť do roku 2022 prenájom za ozaj symbolickú sumu 1.500 eur ročne. Takýto postup nielenže pôsobí ako ignorácia sťažností obyvateľov mesta, popieranie vlastných opakovaných vyjadrení vedenia mesta, ale ani nespĺňa kritéria transparentného, otvoreného, efektívneho a hospodárneho nakladania s verejným majetkom podľa štandardných odporúčaní organizácií zaoberajúcimi sa transparentnosťou a protikorupčnými opatreniami. Navyše ak sa šepká, že niektorí predstavitelia mesta, či členovia poslaneckého zboru údajne využívajú zvýhodnené služby od terajšieho prenajímateľa, vyzerá ďalšie predĺženie zmluvy, aj napriek vyššie spomínaným argumentum, nanajvýš nedôveryhodné.

Vážení členovia poslaneckého zboru. Som presvedčený, že vyššie spomínané fakty nezostanú prehliadnuté a budete od vedenia mesta Martin požadovať adekvátne odpovede a vysvetlenia. A v prípade potreby hájenia ozajstných princípov otvorenosti, transparentnosti, verejného záujmu a efektívneho nakladania s verejným majetkom budete dôrazne požadovať, aby bol ďalší postup mesta adekvátne upravený v súlade s odporúčaniami pre fungovanie skutočne otvorených a transparentných samospráv.

27. novembra 2016 v Martine

občan mesta Martin Jozef Petráš